

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

rodina, v Železném Brodě dvě rodiny, v Českém Dubě čtyři rodiny, v Hrubém Rohozci jedna rodina, v Nábzi jedna rodina, v Semilech pět rodin a v T. 28 rodin.

Zidé se zabývali ve shora uvedených letech zde nejvíce obchodem a výrobou lihovin, výrobou kompozice skla, broušením drahokamů, mimo to bylo zde několik žid. lékařů a advokátů.

Veliké vážnosti se těšil zde MUDr. Alois Reiner, který zde byl dlouhá léta městským lékařem.

Zdejší rodák Gustav Epstein, jehož rodiče se s ním odstěhovali do Ameriky, jest nyní presidentem bursy v San Francisku.

Byla zde zřízena žid. privátní škola s vyučovacím jazykem německým, do které chodily též některé dítka z rodin katolických, aby se naučili němčině.

Rabínové v Turnově.

Dle zápisů v matrikách byli zde následovní rabínové:

Od r. 1839 zastupoval zde rb. Abraham Gründel, uč. náb. a sňatky od t. r. do r. 1865 vykonával zde dr. Isak Ellbogen, krajský rb. v Mladé Boleslavě.

Asi rok zde fungoval v r. 1865 do konce února 1866 dr. Joseffy, rb. v T.

Pak zase vykonával zde sňatky dr. Isak Ellbogen z Mladé Boleslavě do konce r. 1870.

Od ledna r. 1870 do 31. ledna 1875 byl zde rb. Leopold Thorsch,

od 1. února 1875 do 30. dubna 1883 rb. Adolf Rötter,

od 1. května 1883 do 31. července 1895 rb. Hermann Kohn,

od 1. srpna 1895 do 31. srpna 1897 rb. J. Nettl,

od 1. září 1897 do 30. listopadu 1903 rb. dr. J. Folkmann,

od 1. ledna 1904 do 15. října 1912 rb. Moritz Zrzavý,

od 1. listopadu 1912 do 31. srpna 1916 rb. Karel Freud.

Od této doby zde žádný rb. ustanoven nebyl a obstarával bohoslužby zdejší členové obce, jen při sňatcích fungoval zde dr. Max Hoch a též na pohřbech, pak po něm postupně rb. Desider Fischer a rb. A. Arnošt Goldmann, všichni z Mladé Boleslavě.

O vysokých svátcích byl sem vždy povolán k vykonávání bohoslužeb nějaký kantor z Prahy, a to od r. 1916 až do nynější doby.

Kdo zde fungoval jako rb. před r. 1839, není zde poznamenáno.

Starostové obce v Turnově.

Dle záznamů: Arnošt Weil, Salomon Abeles, Simon Epstein, Josef Dubský, O. Fischer. — Po jaká léta, není možno zjistit.

Vilém Epstein od r. 1889 do 1. června 1913, Theodor Seger od 15. června 1913 do 31. prosince 1918, Eduard Epstein od 1. ledna 1919 do 30. listopadu 1924, Hugo Seger od 1. ledna 1925 do nyjéška.

11 měsíců v roce bylo školní vyučování a platilo se za každé dítko, které nebylo od školného osvobozeno, zl. 1·80 měsíčně, což bylo usneseno ve schůzi 4. prosince 1892.

12. května 1893 bylo prodáno obecní rituální koupadlo za 250 zl. Josef Šafáři v T.

28. srpna 1895 č. 17.142 schváleny stanovy obecní pro ž. o. v T. c. k. místodržitelstvím v Praze.

26. dubna 1896 zemřel bývalý př. Josef Dubský a odkázal obci 300 zl. (600 K).

Usnesením představenstva 15. prosince 1897 byla

koncem července 1898 zrušena privátní něm. žid. škola v T., a to vzhledem k tomu, že židé chtěli s katolickým občanstvem žít svorně a přátelsky a aby žid. děti měly důkladnou znalost v jazyku českém, mimo

Vilém Epstein

Eduard Epstein

Hugo Seger

Alfred Gaertner

to byl též činěn nátlak se strany měšťanských kruhů. V novém škol. roce chodily israelské děti již do veřejných českých škol.

19. července 1900 byl jmenován MUDr. Alois Reiner čestným členem obce.

24. ledna 1905 odkázala zemř. paní Hermína Steinrová obci 4000 K daně prosto k volnému použití a z vědnosti byla opatřena v synagoze opona, které nesla její jméno.

10. září 1905 bylo zařízeno v synagoze elektrické osvětlení.

28. října 1905 bylo představenstvem usneseno bohoslužby konati jen hebrejsky a v českém jazyku kázání.

21. prosince 1905 zemřel zasloužilý p. MUDr. Alois Reiner, který byl dlouhá léta členem představenstva a ž. o. vzhledem k velikým zásluhám zemřelého usnesla se věnovati mu památní mramorovou desku, která byla upevněna v synagoze. Zemřelý MUDr. Alois Reiner věnoval v jeho závěti ž. o. 10.000 K.

V synagoze byla upevněna mramorová deska na památku Siegfrieda Hillera, který odkázal ž. o. nadaci 1. července 1886 ve výši 4800 K za účelem poskytnutí výbavy chudým isr. dívčákům-nevěstám s nadacním místem 580 K.

1. listopadu 1887 založena nadace Maier Mirl Goldmannových. Z nadace Maier Mirl Goldmannových ve výši 16.000 K bylo uděleno každá 4 léta nadacní místo pro chudé turnovské studenty neb zemědělce aneb živnostníky ve výši 2000 K a chudým isr. dívčákům turnovským 1300 K.

1. června 1913 zemřel pan Vilém Epstein, který byl téměř 40 let v představenstvu, z toho 25 let př. obce.

15. června 1913 byl zvolen za př. pan Theodor